

VOORWOORD

De eerste jaren van Neushoorn stonden geheel in het teken van ontwikkeling op alle niveaus: wat hebben we Leeuwarden en de provincie te bieden, welke programmering past bij Neushoorn en haar publiek en in welke mate kunnen we ons publiek verder uitbouwen en bestendigen. In gelijke tred hebben we gewerkt aan de professionalisering van het team vaste krachten en de 150 vrijwilligers die we hard nodig hebben om onze beloftes waar te maken. Normaliter volgt na de eerste 3 á 4 jaar een moment van reflectie, misschien zelfs al wel oogsten. Maar terwijl de resultaten voor zich spreken wordt het steeds ingewikkelder om te voldoen aan de opdracht van de gemeente Leeuwarden.

We beloofden aan het begin van 2019 vooral te gaan DOEN! En dat hebben we gedaan, met een goede gebalanceerde programmering die in onze ogen passend is bij een hoofdstedelijk podium. Maar daarnaast bleven we schrijven, kneden en vooral schaven. De incidentele financiële bijdrage voor 2019 en 2020 van de gemeente Leeuwarden kwam niet zonder slag of stoot en geeft ons tegelijkertijd maar ten dele lucht. Dus zetten we ook in 2020 de toring naar de nering. Dit vertaalt zich in een focus op onze reguliere 'essential-lijn' waarbij we nog steeds gaan voor acts en artiesten die een relatief groot publiek aanspreken. Talentontwikkeling en innovatie doen we met de hand op de knip en dat levert per direct een verschraving op van ons aanbod. Een belangrijk onderdeel van onze talentenaanpak bestond uit het zo goedkoop mogelijk beschikbaar stellen van ons pand en haar faciliteiten vanuit de gedachte dat dit een van de pijlers onder de creatieve hotspot zou zijn. Het pand en haar infrastructuur is weliswaar mooi, aantrekkelijk en goed geoutilleerd, maar binnen de culturele sector is deze door haar hoge kosten niet aantrekkelijk genoeg voor de 'makers'. Pachters van locaties als Zalen Schaaf en de Westerkerk kunnen dit vele malen goedkoper aanbieden dankzij hun kostenstructuur.

Dat betekent niet dat het vuur eruit is, integendeel. We hebben afgelopen jaar ingezet op nieuwe verbindingen en activiteiten. Projecten die door externen worden bedacht, faciliteren we met gebouw, kennis, menskracht en penvoerderschap. Waarmee al in 2019 een paar mooie projecten aan Leeuwarden zijn toegevoegd (Iepen air, Story Valley, Care for culture). Hier gaan we mee door; we zijn liever partner voor de langere termijn, dan gebouwverhuurder voor een incidentele activiteit.

Realiteitszin overheerst; we ontwikkelen met veel passie en inzet mooie, diverse producties en zijn er dankzij onze hospitality en professionele aanpak in geslaagd een goede positie te verwerven bij de boekers van de grote, nationale en internationale artiesten. Dat doen we goed. En dat blijven we doen. Voor een gezond cultureel klimaat maar bovenal om inwoners van Leeuwarden keer op keer te laten genieten en ze te blijven verrassen.

Yvonne Bleize, directeur Neushoorn

INHOUD

1	PROGRAMMERING & ACTIVITEITEN.....	3
1.1	ESSENTIALS	3
1.2	STUNNING	3
1.3	TALENT.....	3
1.4	SAMENWERKING.....	4
1.4.1	DE HARMONIE.....	4
1.4.2	PSY-FI.....	4
1.4.3	CARE FOR CULTURE.....	5
1.4.4	POP-PACT.....	5
1.4.5	NIEUWE CONCEPTEN.....	5
2	ORGANISATIE & FACILITEITEN	6
2.1	PERSONEEL	6
2.2	VRIJWILLIGERS	6
2.3	VASTGOED	6
2.4	MARKETING	6
2.4.1	MAGAZINE	6
2.4.2	SOCIALE MEDIA / ONLINE MARKETING	6
2.4.3	ARRANGEMENTEN	7
2.4.4	SPONSORING.....	7
2.4.5	NARROCASTING	7
2.4.6	JONGUH	7
2.5	GELDSTROMEN EN ADMINISTRATIE	7
2.6	CAFE DE BACKSTAGE	7
3	BEGROTING	8

1 PROGRAMMERING & ACTIVITEITEN

We houden vast aan onze programmalijnen Essentials, Stunning en Talents. Wel zullen we de verhoudingen in 2020 aanpassen. Uiteindelijk zijn we voor een stevig deel van ons financiële rendement afhankelijk van de bezoekersaantallen (en hun consumpties). Programmeren doen we niet voor een heel jaar vooruit. In een jaarplan kunnen dan ook nog niet alle acts worden opgenomen, maar een sneak preview is zeker mogelijk.

1.1 ESSENTIALS

80% van onze programmering

Typische poppodiumprogrammering, passend bij een hoofdstedelijk podium. Een mooie avond uit voor onervaren podiumbezoekers en een feest van herkenning voor de diehard festivalganger, muziekliefhebber en verstokte fan. Over het algemeen is er een groot verschil in aanbod van clubtours; het voorjaar is traditiegetrouw minder goed bezet dan het najaar.

Voor 2020 hebben we de volgende acts al vast kunnen leggen:

MAAN, Kraantje Pappie, HAEVN, Edwin Evers Band, Barrelhouse, New Cool Collective, The Rad Pack, The Animals & Friends, Michelle David & The Gospel Sessions, Vipers, The Ultimate Eagles e.v.a.

1.2 STUNNING

10% van onze programmering

Zonder uitzondering gaat het om verrassende, opzienbarende en/of nieuwe programmering. We willen hiermee lef tonen, actueel, vernieuwend, maar ook nieuwswaardig zijn.

Veelal gaat het om samenwerking met anderen. Dit kunnen makers zijn, festivalbouwers, journalisten, collega-podia of een collectief van programmeurs. We zijn meer dan mainstream, staan open voor innovatie en realiseren ons dat dit bijna zonder uitzondering producties met een hoog risicoprofiel zijn. Een vooruitblik naar 2020:

- **Local Legends Festival**
Jaarlijks terugkerend festival gericht op lokaal DJ-talent, het festival vindt plaats op een tal van onverwachte plekken in het Neushoorn gebouw.
- **Noord Nederlands Orkest @ Neushoorn**
Klassieke muziek in een popsetting, gewoon in je spijkerbroek en met een biertje in de hand.
- **SamSam Festival**
"Jij bent anders, net als ik". Festival voor en door mensen met een beperking.
- **Into The Void Festival**
Internationaal stoner, doom en sludge festival.
- **IepenUP Live**
Dé multitalige talkshow van Friesland rondom actuele, maatschappelijke vraagstukken vanuit Neushoorn en uitgezonden door Omrop Fryslân.

1.3 TALENT

10% van onze programmering

Talentontwikkeling is een vak apart en daarom werken we ook hierin graag samen met andere partijen.

Alle producties van Neushoorn staan open voor het opleidingsprogramma van het Friesland College en we werken nauw samen met de opleiding Artiest Muziek om nieuwe talenten een mooi en professioneel podium te bieden. Sinds twee jaar begeleiden we de studenten actiever richting een reeks afstudeerconcerten.

We faciliteren niet alleen het eindproduct (afstudeerconcert) maar begeleiden daarin ook de acts in de voorbereiding (hoe pak je preproductie op, wat heb je nodig aan publiciteitsmateriaal, hoe lang is je set etc.) en afronding (heb ik de juiste gageformulieren, hoe maak ik een afrekening etc.).

Nieuwe makers krijgen bij Neushoorn kansen om zichzelf te ontwikkelen, waarbij ze gebruik kunnen maken van onze state of the art faciliteiten en professionele ondersteuning. De muziekschool die sinds medio 2018 in Neushoorn gevestigd is groeit gestaag en ook de dansopleiding van Nynke van Duinen en de Jeugd Dansopleiding Friesland zijn vaste waarden geworden in het gebouw. Maar we doen meer:

- **Risin'Up ism Leeuwarder Collectief**
Tweemaandelijks lokaal hiphop talent showcase, waarbij de samenwerking met het Leeuwarden Collectief een belangrijke toegevoegde waarde is voor de deelnemers.
- **LCLS**
De clubavond zonder kapsones. Maandelijks plek waar lokale underground dance organisaties zich kunnen presenteren.
- **Aftershows**
Lokaal talent krijgt een podiumplek in foyer of café na een drukbezochte headline show in de Grote Zaal.
- **Frisian Metal Night**
Festival met louter Fries metal talent.
- **Friese Vinyl Club**
De Friese Vinyl Club is een nieuw initiatief van Popfabryk, Neushoorn, Deepgrooves, Snoet en Smoel en Friesland Pop en brengt vier keer per jaar een LP uit van een Friese act inclusief releaseshow in Neushoorn.
- **Free Festival**
Nieuw gratis toegankelijk festival in Neushoorn voor Fries poptalent i.s.m. Friesland Pop en de poppodia Iduna, Bolwerk & Asteriks.
- **Afstudeerconcerten Friesland College**
I.s.m. Friesland College D'Drive organiseren we een reeks afstudeerconcerten voor de opleiding muzikant.
- **Albumpresentaties lokaal talent**
Lokaal talent krijgt de kans hun album te presenteren tijdens speciale releaseshows.
- **Local support als voorprogramma bij headliners**
Ruimte voor lokale acts om zich te presenteren op het podium voorafgaand aan shows van (inter-)nationale acts in Neushoorn.
- **Hit The North bootcamp**
Bootcampweekend voor talentontwikkelingstraject Hit The North.
- **Poetry Circle 058**
Workshopreeks rondom woordkunst. Poetry Circle helpt talent om zich te ontwikkelen tot professionele schrijvers en artiesten.

1.4 SAMENWERKING

1.4.1 DE HARMONIE

In 2018 zijn we gestart met verkennende gesprekken met de Harmonie. Hoe kunnen beide organisaties elkaar versterken; in programmering en daarmee cultureel aanbod voor de inwoners van Leeuwarden en Fryslân. Maar ook op het gebied van organisatieontwikkeling. In het onderzoek naar de mogelijkheid van een bestuurlijke fusie zijn deze vraagstukken nadrukkelijk opgepakt. Alhoewel de resultaten hiervan in november 2019 beschikbaar komen, hebben we samen met de Harmonie al wel een festival voor 2020 geprogrammeerd; WOW. Een festival in het teken van sterke vrouwen. Recent hebben we de koppeling gemaakt met de landelijke manifestatie Roze Zaterdag in juni 2020. Door Wow, wat thematisch een uitstekende aansluiting vindt bij Roze Zaterdag, hierin te integreren kunnen zowel De Harmonie als Neushoorn een stevige steen bijdragen aan het feest van diversiteit.

1.4.2 PSY-FI

Het festival voor muziek, kunst, wetenschap, spiritualiteit en zingeving in het Groene Ster gebied trekt jaarlijks 10.000 bezoekers van over de hele wereld.

Dit festival is het grootste in haar soort in Nederland, tevens een van de grootste Nederlandse internationale festivals, en wordt geproduceerd door professionals uit Leeuwarden e.o. Ook Neushoorn is sinds 2018 partner en wij leveren vooral kennis en mankracht om het festival te laten slagen. Hiermee kunnen we de vaardigheden van onze vaste crew en vrijwilligers verder helpen ontwikkelen. We zijn dan ook blij dat Psy-fi ook in 2020 weer in Leeuwarden plaatsvindt.

1.4.3 CARE FOR CULTURE

Tromp Theater en Neushoorn hebben elkaar gevonden in de intrinsieke drive die in beide organisaties leeft voor het faciliteren van talentontwikkeling en zelfontplooiing, zowel op artistiek als op persoonlijk vlak. Met de motto's 'Care for Culture' & 'Culture for Care', verwachten beide organisaties elkaar te kunnen aanvullen en versterken als het gaat om profilering, uitwisseling van expertise en het bieden van ruimte voor talentontwikkeling en zelfontplooiing.

Het project Downtown Cafe is de eerste aanzet voor deze samenwerking, waarbij we steeds met open vizier zullen kijken naar eventuele verdere kansen tot succesvolle samenwerking. Uitgangspunt bij alle gezamenlijke activiteiten is uiteraard dat de beide organisaties er op een of andere manier voordeel uit gaan halen.

1.4.4 POP-PACT

Samen met de Popfabryk, Friesland Pop en de Academie voor Popcultuur onderzoeken we een intensievere samenwerking om Leeuwarden op de kaart te gaan zetten als Popstad.

Met deze partners werken we ook al samen in het Free Festival en talentstages. De seizoensopening 2019 die we met alle pop programmerende partijen in Leeuwarden hebben georganiseerd, willen we graag in 2020 verder uitbouwen.

1.4.5 NIEUWE CONCEPTEN

In 2019 hebben we samen met de andere culturele instellingen in Leeuwarden de schouders gezet onder het nieuwe programma Uit in Huis; een mooie culturele seizoensopening voor een heel gevarieerd en groot publiek. Als het aan Neushoorn ligt zetten we dit voort. De openingsavond van ons seizoen hebben we samen met nagenoeg alle pop-programmerende partijen in Leeuwarden verzorgd. Ook dit smaakt naar meer en staat voor 2019 weer op de agenda. Ook de samenwerking met de makers van Asteriks (take-over van het café de Backstage en de Stadsoase) is ons beiden goed bevallen en nieuwe afspraken worden ook in 2020 verwacht. Eind 2019 hebben we zicht op een groot aantal nieuwe concepten die we verder ontwikkelen en waarmee we Leeuwarden willen verrassen. Dit wordt een mooie mix voor nieuwe doelgroepen, bijzondere tijdstippen en een variatie van stijlen.

2 ORGANISATIE & FACILITEITEN

2.1 PERSONEEL

Nadat we in 2019 afscheid genomen hebben van onze vaste medewerkers in de podiumtechniek, is eind 2019 een nieuwe ploeg van technici gevormd die de verantwoordelijkheid voor de mensen en het materiaal in de podiumtechniek op zich heeft genomen. Dit wordt ervaren als een frisse start, waarbij we streven naar een beter overzicht en professionele werkhouding. Er zijn nieuwe afspraken gemaakt met onze techniekpartner GV Stage Equipment voor de benodigde (flexibele) ondersteuning m.b.t. mensen en materiaal.

2.2 VRIJWILLIGERS

Na 4 jaar ervaring te hebben opgedaan als vrijwilligersorganisatie is een goede visie ontwikkeld op het vrijwilligerswerk in Neushoorn en op de maatschappelijke betekenis daarvan voor de stad en haar inwoners. 2020 zal daarom in het teken staan van het ontwikkelen en implementeren van een gedegen vrijwilligers- en beloningsbeleid, zodat deze visie goed in de organisatie wordt verankerd. Ook de wijze waarop we onze vrijwilligers handvatten bieden voor talentontwikkeling zal in dit beleid een duidelijke plek innemen. Vanaf september 2019 draaien 1^e jaars studenten van het Friesland College in het kader van beroepsoriëntatie een aantal keren mee in onze producties. Vanaf 2020 zal tevens een start worden gemaakt met het ontwikkelen van vrijwilligersfuncties in de podiumtechniek. Om ons vrijwilligersbestand zo divers mogelijk te houden hebben we een specifiek wervingsplan ontwikkeld.

Voor de vaste medewerkers ontbreekt helaas financieel de ruimte om goed werkgeverschap te laten zien. Vanwege de slechte financiële situatie kan niet voldaan worden aan CAO-afspraken rondom bijvoorbeeld scholing en training. Enkel voor de uitgaven die ten behoeve van de veiligheid en gezondheid van de medewerkers gedaan moeten worden is ruimte gemaakt in de begroting.

2.3 VASTGOED

Neushoorn is ook als gebouw een verrijking voor de stad. De problemen die we als organisatie ervaren met betrekking tot het onderhoud ervan zijn altijd ondergeschikt aan de aandacht die we hebben voor veiligheid; Neushoorn is en blijft een fijne en veilige plek voor haar bezoekers, artiesten en medewerkers. Met de gemeente ontwikkelen we een route om dit te gaan bestendigen.

2.4 MARKETING

De marketinginzet is voor een groot deel afhankelijk van het beschikbare budget per productie. De benodigde marketingacties en het beschikbare budget worden in overleg met de programmeur per productie bepaald. In de begroting van 2020 is vrijwel geen budget beschikbaar voor corporate marketing. Hierdoor is er minder ruimte om te adverteren, voor outdoor-campagnes en daarmee voor zichtbaarheid buiten Leeuwarden.

2.4.1 MAGAZINE

In 2020 brengen we in samenwerking met Welkom in Leeuwarden twee magazines uit met diverse interviews en een overzicht van het programma. Het magazine wordt huis aan huis verspreid in Leeuwarden en ligt door heel Friesland bij relevante winkels, horecagelegenheden en culturele instellingen. Het magazine wordt voor een groot deel gefinancierd door adverteerders en komt uit in het voor- en najaar.

2.4.2 SOCIALE MEDIA / ONLINE MARKETING

Facebook (28.301 volgers) en Instagram (5.743 volgers) blijven in 2020 de belangrijkste social mediakanalen voor de publiciteit rondom de producties. Daarnaast worden deze kanalen ook ingezet voor het verder versterken van het imago en het merk Neushoorn. We zijn, door een koppeling met de website en data van bezoekers, steeds beter in staat om de verschillende doelgroepen te bereiken en te re-marketen met slimme advertentiecampaagnes. Instagram wordt steeds belangrijker voor het bereiken van onze doelgroepen. In samenwerking met de opleiding Creative Business NHL Stenden Hogeschool

gaan we daarom een communicatiestrategie ontwikkelen om met Instagram in 2020 te groeien naar 10.000 volgers.

2.4.3 ARRANGEMENTEN

In samenwerking met Westcord WTC Hotel blijven we arrangementen aanbieden. Het gaat hierbij om een hoteldeal en om een culinair arrangement. De hoteldeal bestaat uit een toegangsbewijs en een hotelovernachting. Het culinair arrangement bestaat uit een toegangsbewijs, 3-gangen diner, overnachting en ontbijt. Met deze arrangementen willen we Neushoorn en Leeuwarden aantrekkelijk maken voor bezoekers van buiten Friesland.

2.4.4 SPONSORING

Ons BIG20 sponsorpakket hebben we in 2019 gewijzigd in een laagdrempeliger Fanpakket. Daarnaast is het mogelijk om zaalsponsor te worden van Neushoorn.

Doel is om in 2020 voor beide zalen een sponsor te hebben gevonden en 25 fanpakketten te verkopen.

2.4.5 NARROWCASTING

Er is inmiddels een goed werkend systeem met 7 schermen welke we individueel kunnen aansturen. Dit systeem zetten we in 2020 in om eigen activiteiten, producten en informatie beter onder de aandacht te brengen. We spitsen de content per productie toe op de in het gebouw aanwezige doelgroep. Bijvoorbeeld: bij een concert van Edwin Evers tonen we alle pop-gerelateerde concerten en bij Kraantje Pappie alle hiphop- en urban-gerelateerde producties. Daarnaast biedt het systeem mogelijkheden voor het zichtbaar maken van onze fans.

2.4.6 JONGUH

Jonguh is onze eigen jenever die Boomsma als sponsor samen met Neushoorn heeft ontwikkeld. De focus ligt de komende periode op het genereren van meer bekendheid en meer interne verkoop o.a. door de focus op een mixvariant. Het nieuwe narrowcasting systeem in Neushoorn biedt bij uitstek de mogelijkheid om specifieke producten bij de bar onder de aandacht te brengen en speciale producties te organiseren. Daarnaast willen we Jonguh ook meenemen in de servicemail, een mail met praktische informatie die bezoeker voorafgaand aan een concert ontvangen. Op deze manier willen we meer bekendheid generen onder het Neushoornpubliek. Tot slot willen we de mogelijkheid onderzoeken of we de kruikjes kunnen verkopen bij het Boomsma-museum en bij de lokale slijterij.

2.5 GELDSTROMEN EN ADMINISTRATIE

Na een experimenteerperiode zijn we het nieuwe seizoen 2019 gestart met cashless betalen in alle zalen van Neushoorn. Dit levert een behoorlijke administratieve verlichting op en voor zover nu geëvalueerd zijn bezoekers tevreden. In 2020 zullen we starten met een systeem voor urenregistratie zodat we de resultaten van onze activiteiten daadwerkelijk op productieniveau in beeld kunnen brengen.

2.6 CAFE DE BACKSTAGE

Ondanks de keuze om het café toe te voegen aan de zalen als derde zaal waar culturele activiteiten kunnen plaatsvinden, hebben we geconstateerd dat dit financieel niet meer uit kan. Veel makers willen de ruimte vooral gratis gebruiken, terwijl de infrastructuur ontworpen is voor een veel intensiever en veelzijdiger gebruik. We hopen dan ook te kunnen gaan samenwerken in 2020 met een commerciële pachter die goed begrijpt welke kansen er liggen wanneer we gaan samenwerken. Een muziekcafé, al dan niet met eet-horeca, kan een mooie verrijking zijn voor de stad, waarbij bezoekers van onze producties voor hun afzakkertje blijven hangen in het café.

3 BEGROTING

In aanvulling op de reguliere programmasubsidie ontvangt Neushoorn in 2020 een incidentele bijdrage van 200.000 euro. Zonder deze additionele financiering hadden we geen sluitende begroting op kunnen leveren.

We voorzien een kleine plus aan het einde van het jaar, maar deze kan alleen gerealiseerd worden als we een continue focus op de kosten houden. Dit zorgt voor een minder spannende programmering, maar betekent ook iets voor de ontwikkeling van de organisatie.

We kiezen ervoor om in 2020 niet te snijden in de formatie. We hebben al scherpe keuzes gemaakt o.a. door de taken van vertrekkers (techniek en vrijwilliger coördinator) op een andere wijze in te kopen of onder te brengen in de organisatie. Verdergaande ingrepen doen direct een aanslag op beheersbaarheid en veiligheid en dat kunnen we ons niet permitteren.

Met de gemeente Leeuwarden zijn we in gesprek over ons vastgoedprobleem. Het terugdringen van de hoge kosten die gerelateerd zijn aan het gebouw staan reeds sinds 2017 op de bestuurlijke agenda, maar de rek is er nu uit om zelf nog tegenvallers op te kunnen vangen. Daarnaast willen we de huurprijs graag in relatie tot onze exploitatie zien worden gebracht.

Met ingang van 2020 gaan we over naar een nieuwe partner voor onze financiële administratie. We verwachten hiermee nog een reductie in werkzaamheden en sneller inzicht in onze sturingsmechanismen. Al deze maatregelen zullen moeten bijdragen aan een kostenreductie, waardoor we financiële robuustheid kunnen opbouwen.